

Fonaments de l'Art II

2018-19

Preguntes d'examen

Atès que aquesta matèria no està concebuda com una assignatura d'història de l'art tradicional, he intentat extreure els conceptes clau d'alguns dels corrents artístics de l'època. Som conscient del grau de dificultat que això suposa per a uns alumnes que no tenen coneixements artístics previs, i també que el nivell que els poden exigir no és elevat.

Es tracta d'explicar el moviment, introduint conceptes que permetin relacionar-lo amb els artistes representatius i aspectes de la cultura visual (o audiovisual) de l'època, així com relacionar moviments i artistes entre si.

Les preguntes es dividiran en teòriques i teoricopràctiques. Hi haurà dos models d'examen diferents (A i B) per triar.

Criteris d'avaluació

1. Important: L'examinand no s'ha de limitar a fer una simple descripció formal dels elements visuals de l'obra, sinó que la descripció ha de servir per situar l'obra en un context o moviment artístic determinat, o ha de relacionar els elements esmentats amb les característiques generals del moviment, etc.

L'examinand pot partir del comentari concret de l'obra per després relacionar aquests elements amb les característiques del moviment, o al contrari.

2. Situar l'obra en un context cronològic. És molt important que l'examinand situï l'obra en una cronologia aproximada. No és tan important una data concreta com saber situar les obres en un moviment i una cronologia aproximada. No basta «s. XIX» o «segle XX», sinó, per exemple, «primeres avantguardes», «a l'època anterior/posterior a la I Guerra Mundial (1914-18)», etc.

3. Relacionar conceptes. No es tracta d'un examen d'història de l'art. Som conscient de la dificultat, però valoraré la relació de llenguatges artístics, una relació imprescindible si la pregunta ho demana. Si l'examinand es limita a descriure els moviments per separat, la nota serà mínima.

4. Tot i que no és un examen de llengua, tindrà en compte que l'examinand escrigui **sense faltes d'ortografia**. En principi, no abaixen nota, però una bona expressió escrita sense faltes (almenys que no siguin greus) sempre ajuda a millorar la nota (com m'imagín que us passa a vosaltres).

1. A partir d'una imatge (pintura, escultura, arquitectura, fotografia, fotograma de cinema, imatge de còmic), extreure les característiques del moviment. En cada opció (A i B) hi haurà dues imatges, i l'examinand en triarà una de les dues. 3 punts.

«Analitza les característiques temàtiques i formals de l'obra i, a partir d'aquestes, relaciona-la amb el moviment artístic al qual pertany». Es donarà autor, data i moviment.

Si la imatge és, per exemple, el *Rai de la Medusa*, n'ha d'analitzar les característiques formals: color, pinzellada i composició de l'obra que fan que la puguem adscriure al Romanticisme.

Temàtica: un drama contemporani, l'elecció del moment dramàtic del succés.

Tot plegat representa el Romanticisme.

2. Definicions curtes (0,5 punts cada una). **4 punts:** d'aquestes 30 preguntes, **en sortiran 10** a l'examen i **n'han de contestar 8**.

1. Què significa el terme «avantguarda»? Posa un exemple d'obra i autor.
2. Qui són els germans Lumière? Dona'n la cronologia aproximada i aporta un exemple d'una obra.
3. Què és un daguerreotip? Diferències entre calotip i daguerreotip.
4. En quin moviment artístic situaries l'obra de Salvador Dalí? Posa un exemple d'una obra seva amb data.
5. Amb quin escultor relacionaries el concepte de fer escultures amb el buit? Posa un exemple d'una obra seva amb data.
6. Qui fou l'inventor del cartell modern? Quan es varen fer els primers cartells?
7. Diferències entre *La sortida dels obrers de la fàbrica* (germans Lumière, 1895) i *Viatge a la Lluna* (Georges Méliès, 1902).
8. Què és la Bauhaus? Situa aquest moviment en una dècada del segle XX.
9. Què és una exposició universal? Posa'n un exemple. (L'exemple que podrien posar seria el de la torre Eiffel, l'Exposició Universal de París de 1889, o el pavelló Mies van der Rohe, de l'Exposició de Barcelona de 1929.)
10. Amb quin arquitecte relaciones els conceptes següents?: el modulator, sistema de construcció d'un edifici sobre pilons, tenir en compte la il·luminació natural, funcionalitat, la casa ha de repercutir en la forma de vida dels habitants. Indica'n una cronologia aproximada.
11. Amb quin arquitecte relaciones els conceptes següents?: arc catenari, arquitectura orgànica, integració de les arts (mobiliari, ceràmica, treball del ferro i del vidre) a l'edifici. Indica'n una cronologia aproximada.

12. Amb quin cineasta relaciones aquest conceptes?: muntatge invisible, pel·lícula com a narració, utilització de diferents tipus de plans, moviments de càmera
13. Què són els capritxos? Posa'n un exemple amb autor i data.
14. Amb quin moviment artístic relaciones els conceptes següents?: llum, captació de l' instant fugaç, pinzellada lliure, importància del color, pintar a l'aire lliure. Posa l'exemple d'un artista i d'una obra amb una data.
15. Què són les pintures negres? En quina època de la vida les va pintar l'artista?
16. Defineix el terme *action-painting*. Posa l'exemple d'una obra, autor i data.
17. Defineix amb poques línies què és el dadà. Posa'n l'exemple d'una obra, autor i data.
18. Assenyala possibles fonts d'inspiració d'Hergé i defineix, en una o dues línies, les característiques formals del seu estil.
19. Amb quin moviment artístic relaciones els conceptes següents?: estètica de la vida quotidiana i dels objectes de consum, estètica del kitsch, influències del còmic i el cinema, oposició a l'elitisme cultural. Posa'n l'exemple d'un autor, obra i data.
20. Amb quin moviment arquitectònic relaciones els conceptes següents?: obliquïtat, manca d'harmonia en la combinació de formes i materials, irregularitat. Posa'n un exemple d'obra, autor i data.
21. Defineix en poques línies què és l'art en xarxa (*net.art*). Posa l'exemple d'un artista i una obra amb una data.
22. Amb quin arquitecte relaciones el concepte d'arquitectura *high-tech*? Posa un exemple d'una obra i data.
23. Amb quin moviment artístic relaciones aquests conceptes?: importància de la idea, no importància de la tècnica ni aspectes estètics de l'obra. Posa l'exemple d'un autor, obra i data.
24. Quines són les característiques que defineixen el Romanticisme com a moviment artístic? Dona'n quatre com a mínim.
25. Amb quin context econòmic i social relaciones l'obra *Migrant Mother* (1936) de Dorothea Lange?
26. Què és l'art trobat o *objet trouvé*? Amb quin moviment artístic relaciones aquest concepte? Posa l'exemple d'una obra, autor i data.
27. Amb quin artista relaciones el concepte de *color field*? Explica què significa aquest concepte i digues-ne la cronologia aproximada.
28. Amb quin context historicopolític relaciones l'obra *La llibertat guiant el poble*, (1830) d'E. Delacroix?

3. Relacionar llenguatges i moviments artístics

(En els casos de l'arquitectura del segle XX, troba que serà molt difícil per a l'examinand relacionar moviments arquitectònics. He posat dues preguntes més senzilles). En cada bloc posaré dues d'aquestes preguntes, i l'examinand n'haurà de triar una. **3 punts**

1. Autorretrat, d'E. Delacroix 1837 / Música de Beethoven. Permet parlar del geni romàntic. A partir de les característiques generals del Romanticisme, en la pintura i la música romàntica, i, en concret, dels dos autors.

2. Muntanya de Sainte-Victoire / Les demoiselles d'Avignó. Cal comentar l'evolució de la manera de concebre els objectes i la natura de Cézanne, a partir de facetes (pinzellada, composició) i la influència en el cubisme. Evolució de la pinzellada plana, increment de la línia de contorn. Temàtica: paisatge. El cubisme també tracta el paisatge.

3. Retrat d'Émile Zola (Manet) / El «père Tanguy» (Van Gogh). En aquesta pregunta es pot parlar de la influència de l'art del Japó en l'impressionisme, pel comerç d'obres d'art del Japó a Europa o l'increment del comerç d'obres d'art orientals a Europa. Art del Japó: pintura plana, línia de contorn i sobretot una altra concepció de l'espai diferent del Renaixement.

4. La besada (Rodin) / La besada (Brancusi). Evolució del concepte escultòric, encara naturalista en el cas de Rodin. És a dir, representació de la figura humana d'una forma naturalista, tot i que expressiva quant al modelat, fins al que representa la plasmació del concepte en el cas de Brancusi: el concepte de la besada, de dues figures en un sol bloc.

5. Pluja, vapor, velocitat (Turner) / Impressió, sol naixent (Monet). Cal destacar els aspectes del Romanticisme (llibertat, expressió, eliminació del dibuix acadèmic, importància del color i del gest).

6. El cleptòman (Géricault) / Aquelarre (pintures negres 1823. Goya). Cal comentar els aspectes romàntics d'ambdues obres, conceptes com l'abandonament de la temàtica històrica i de batalles del neoclassicisme, i el tractament de temes considerats poc aptes per a la pintura, com el retrat d'un boig o una temàtica de bruixeria. Aspectes formals com el color i la llum, la pinzellada...

7. Una foto i un quadre de Monet o Sisley. Els orígens de la fotografia i l'impressionisme. Naixement de la fotografia: captar la imatge fixa. S'arriba a la instantània fotogràfica quasi contemporàniament a l'impressionisme, que intenta captar l'instant fugaç. Elecció del punt de vista picat en el cas de Sisley, influència de la fotografia. **Historia de la fotografia.** L'alumne ha de conèixer no tan sols l'invent des del punt de vista tècnic i els pioners, sinó també el que suposa el naixement de la fotografia en relació amb l'art. Ara la pintura ja no és l'únic art que reproduïx la realitat. Aparició de moviments, com l'impressionisme (impressions de la realitat, la realitat fugaç) fins a l'abstracció. Possible pregunta «Explica què va suposar el naixement de la fotografia en relació amb la pintura».

8. Casa Tassel (Horta) / Pavelló de l'Exposició de Barcelona (Mies van der Rohe). Evolució de l'arquitectura del Modern Style envers el funcionalisme. Eliminació de la decoració, depuració de les formes, racionalisme.

9. Imatge d'un edifici modernista amb detalls d'aquest edifici. Arquitectura modernista per parlar del moviment, arquitectura com a integrador de les arts: l'arquitecte com a artista, com a dissenyador de mobiliari, de disseny de tapissos, de teles pintades, etc. No tan sols projecta edificis, sinó tot el que hi ha d'haver a dins. També es pot fer esment de la recerca de l'obra d'art total, concepte d'arrel romàntica. A final del segle XIX, amb el Modernisme, l'arquitectura es concep també com un contenidor de les altres arts.

10. L'expressionisme alemany com a exemple d'interrelació entre la pintura i el cinema: *El gabinet del doctor Caligari*, de Robert Wiene. Característiques de l'expressionisme alemany com a moviment i de la pel·lícula com a exemple de col·laboració dels artistes plàstics al cinema.

11. El surrealisme a la pintura i al cinema: *Un chien andalou*, Luis Buñuel, Salvador Dalí (1929). Característiques del surrealisme com a moviment artístic, de la pel·lícula com a exemple de manifestació cinematogràfica del surrealisme i de col·laboració entre Dalí i Buñuel.

12. Fotograma de Charles Chaplin, *Modern Times* (1936), i de Dorothea Lange, *Migrant Mother* (1936). Parla del capitalisme, el Crack del 29, la Gran Depressió..., reflectits en aquests dos llenguatges artístics de diferent manera: a través d'un film i una fotografia.

13. Escultura abstracta. Compara l'obra *Reclining Figure* (1969-70), de Henry Moore, amb *Gran ballarina*, de Pablo Gargallo.

14. Arquitectura organicista. Explica els fonaments de l'arquitectura organicista a través la casa de la cascada, de Frank L. Wright.

15. Imatge d'una vinyeta de còmic de Batman i una de Supeman. Parla del còmic nord-americà en relació amb la creació de l'estil de vida americà (*american way of life*) i els esdeveniments històrics: Gran Depressió, New Deal, així com la II Guerra Mundial i la Guerra Freda.

16. Expressionisme figuratiu. Relaciona aquestes dues obres: *Papa Inocenci X*, de F. Bacon (1953), i *Capricho 43 - El sueño de la razón produce monstruos*, de Goya. Parlar de l'expressionisme figuratiu en l'obra de Bacon i la influència de Goya (si a classe heu posat a Velázquez, millor). També es pot parlar de la influència del surrealisme.

17. Comparar expressionisme abstracte amb expressionisme figuratiu. *Papa Inocenci X*, de F. Bacon (1953), i *Autumn Rhythm (number 30)*, de J. Pollock (1950).

18. Comparar *Campbell's Soup Cans*, d'A. Warhol (1962), amb una vinyeta d'un còmic de Batman o Superman.

19. Del dadà al conceptual. Comparar *Ready-made, Font*, de M. Duchamp (1917), i *M'agrada Amèrica i jo li agrado a Amèrica*, de Josep Beuys (1974).

20. Explica el **desconstructivisme arquitectònic**. Posa un exemple d'una obra i autor.

21. Internet com a mitjà de creació i difusió artística. Analitza la tecnologia digital i la seva relació amb la creació artística.